

خبر در خیر

ایرنا - حسن اکبری، معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به شرایط اقلیمی و تنوع زیستی ایران در جهان و انتخاب شعار «پیوند مردم و سیاره: کشف ابتکارات دیجیتال در حفاظت از حیات وحش» برای روز جهانی حیات وحش ۲۰۲۴ گفت: گونه‌های بی نظیر ایران را دست در دست هم از پرتگاه انقراض رهایی بخشیم. ایران جزو دو نقطه داغ تنوع زیستی ایرانو-آنتولی و قفقاز از ۳۶ نقطه داغ جهانی است. بیش از ۸ هزار گونه گیاهی، ۲ هزار گونه مهره‌دار و ۲۵ هزار گونه بی‌مهره در ایران زیست می‌کنند. سازمان حفاظت محیط زیست که نقش مهمی در حفاظت از حیات وحش دارد، اقداماتی در جهت بهره‌گیری از نوآوری‌های دیجیتال در حفاظت از حیات وحش انجام داده است. نوآوری در حفاظت از حیات وحش به چند گروه قابل تقسیم‌بندی است. نوآوری در حوزه فرهنگسازی و آموزش همگانی و اطلاع‌رسانی، در حوزه حراست و صیانت از طبیعت و اراضی و در حوزه مقابله با تهدیدات مانند آتش‌سوزی، خشکسالی و... قابل استفاده است.

هندو سیما - محمود مرادی نراقی، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان مرکزی گفت: ۷ اثر طبیعی استان مرکزی در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیدند و بزودی شماره‌های ثبتی آنها ابلاغ می‌شود. ۳ اصله درخت گردو، ۲ اصله درخت چنار و یک اصله درخت سپیدار که سنسال دره شاه چنار شهرستان قمرش و در نزدیکی روستای دلازم با قدمتی بین ۲۵۰ تا ۴۸۰ سال در فهرست آثار ملی طبیعی به ثبت رسید. رویشگاه لاله‌های واگون روستای دهنو شهرستان خمین با وسعت ۶۰ هکتار نیز در فهرست مذکور ثبت شد.

ایسنا - فراخوان سومین دوره جشنواره ملی صنایع دستی «غبار» منتشر شد. این رویداد پنج روزه از ۲۹ اردیبهشت تا ۲ خرداد ۱۴۰۳ با محورهای نشست‌ها و کارگاه‌های تخصصی، بازارچه صنایع دستی و نمایشگاه آثار در دو بخش دانشجویی از ۱۳ دانشگاه سراسر کشور می‌تواند تا پنج اثر خود را در این نمایشگاه شرکت دهد. متقاضیان عکس باکیفیت آثار خود را همراه شناسنامه مجزا (نام اثر، ابعاد، تکنیک، مواد اولیه، نام و اطلاعات مترجم) تا ۲۰ فروردین ۱۴۰۳ به پست الکترونیکی دبیرخانه این جشنواره -GhoobarFesti-@val@gmail.com ارسال کنند.

عباس آباد هنوز به جایی نرسیده است. رئیس پارک ملی توران می‌گوید: باوجود قول‌هایی که برای فنس‌کشی ۱۰ کیلومتر از این جاده داده شده هنوز اقدامی در این زمینه صورت نگرفته است. نامه‌نگاری و مکاتباتی انجام دادیم تا هرچه سریع‌تر فرایند فنس‌کشی آغاز شود. درحال حاضر مسیری که قرار است فنس‌کشی در آن انجام شود آماده شده و منتظر اجرای آن هستیم. فنس‌کشی و روشنایی جاده باعث می‌شود تا یوزهای دیگر به سرنوشت هلیا و توله‌هایش دچار نشوند. مرداد سال گذشته بود که یکی از توله‌های «هلیا» قربانی تصادف جاده‌ای شد. هلیا (یوز مادر) روزهای زیادی با توله دیگرش در جاده سرگردان بود تا توله مرده خود را پیدا کند. این ترس وجود داشت که یوز مادر و توله دیگرش هم قربانی تصادفات جاده‌ای شوند برای همین هر شب محیطبان‌ها کشیکی می‌دادند تا جان آنها به خطر نیفتد.

نیود اعتبار برای ایمن‌سازی جاده

قربانلو تأکید می‌کند: باوجود تصویب اعتبار ایمن‌سازی جاده، هنوز تخصیص آن به‌کندی پیش می‌رود و از مسئولان مربوطه می‌خواهد که نسبت به تخصیص آن هرچه سریع‌تر اقدام کنند. در طول روز مشکلات کمتری داریم. متأسفانه یوزها با دیدن نور ماشین‌ها در جاده می‌خکوب می‌شوند و همین موضوع باعث برخورد آنها با خودروها می‌شود. روستایی جاده علاوه‌بر افزایش وسعت دید راننده باعث می‌شود یوزها وارد جاده نشوند. رئیس پارک ملی توران از مرگ یک یوز دیگر در سال جاری خبر می‌دهد و می‌گوید: یک راننده احتمالاً بعد از برخورد با یوز و مرگ این حیوان دم او را بریده و با خود برده است. اغلب راننده‌ها بعد از تصادف با یوزها از جاده متواری می‌شوند و به دلیل جرمه بالا، فرار را برقرار ترجیح می‌دهند. جسم این حیوان‌ها ضعیف است و اغلب بعد از تصادف با ماشین‌ها تلف می‌شوند.

قربانلو از مردم تقاضا می‌کند تا با سرعت مطمئن در این جاده تردد کنند. البته، دوربین‌های متعددی برای کنترل سرعت در جاده نصب شده و رانندگانی که با سرعت بیش از ۹۰ کیلومتر رانندگی کنند جریمه خواهند شد. از تلاش‌های گسترده برای خارج کردن سگ‌های گله از این منطقه خبر می‌دهد و تأکید می‌کند: فقط تصادفات جاده‌ای نیست که جان یوز ایرانی را تهدید می‌کند. شکارچیان غیرمجاز، انتقال بیماری، به دام انداختن یوزپلنگ توسط چوپان‌ها و از همه مهم‌تر سگ‌های گله از عوامل دیگری هستند که به مرگ یوزها دامن می‌زنند.

مردم برای مشارکت در طرح حفاظت از یوز خیر می‌دهد و می‌گوید: «جمعیت زیادی از مردم از سراسر کشور با ما تماس گرفتند و برای این کار داوطلب شدند. هرچند که متأسفانه باتوجه به ظرفیت محدود پاسگاه عباس‌آباد، بیشتر از ۳۰ داوطلب را نمی‌توانیم بپذیریم.» طرح حفاظت از یوز ایرانی از ۲۸ اسفندماه آغاز و تا ۱۴ فروردین ادامه دارد و داشتن خودرو شرط اصلی شرکت در آن است. قربانلو درباره این شرط می‌گوید: «باتوجه به اینکه هر پاسگاه محیط‌زیست فقط ۱ خودرو دولتی دارد نیاز به خودروهای بیشتری برای گشت‌زنی شبانه در ایام نوروز داریم. بنابراین، از علاقه‌مندان محیط‌زیست خواستیم به یاری ما بشتابند.» به گفته رئیس پارک ملی توران بعد از فرایند ثبت‌نام، به هر یک از داوطلبان، تاریخی اعلام شده تا در آن روز به گشت کنترل شبانه و جاده بپیوندند. باتوجه به آمار بالای متقاضیان دوستدار محیط‌زیست در نظر داریم تا امسال افراد بیشتری را جذب کنیم.

یوز ایرانی در آستانه انقراض

یوزپلنگ آسیایی با تعدادی کمتر از ۳۰ قلاده یوز در آستانه انقراض ایستاده است. رئیس پارک ملی توران آمار بازمانده‌های یوزپلنگ آسیایی را بین ۲۰ تا ۳۰ قلاده عنوان می‌کند و تأکید می‌کند: آمار دقیقی از یوزهای باقیمانده در دست نیست و کسی نمی‌داند که واقعاً چند قلاده یوزپلنگ در ایران وجود دارد. قربانلو درباره نحوه کمک‌رسانی داوطلبان، اینطوری می‌گوید: «نیازی به کمک آنها در طول روز نیست. بنابراین، آنها در طول روز استراحت می‌کنند. هر یک از این افراد در طول شب وظیفه دارند با سرعت کم در منطقه گشت‌زنی کنند.»

ضرورت ایمن‌سازی جاده برای جلوگیری از تصادفات

هرچند با پیگیری‌های سازمان محیط‌زیست بخشی از جاده میامی-عباس‌آباد در شب نورپردازی شده اما هنوز بخش زیادی از آن تاریک است. قربانلو دلیل اصلی جذب داوطلبان را تاریکی جاده عنوان می‌کند: «داوطلبان در طول شب به کمک پروژکتورهایی که به آنها داده می‌شود در منطقه گشت‌زنی می‌کنند. یک محیطبان همراه آنهاست که بعد از مشاهده حیوان این موضوع را به مرکز اطلاع خواهد داد تا تلاش‌ها برای فراری دادن آن از جاده آغاز شود.»

فنس‌کشی محور عباس‌آباد به کجا رسید؟

گو دو اساسی را مد نظر قرار دهند. اولین گام جلوگیری از کاهش جمعیت و توقف این روند و دومین گام در جهت احیای جمعیت میش مرغ بود. این مسئول سازمان حفاظت محیط زیست درباره مطالعات ژنتیکی روی میش مرغ و وارد کردن تخم این پرنده به ایران و نحوه تکثیر آن گفت: مناطق دشت سوتاو و حمامیان در استان آذربایجان غربی به عنوان زیستگاه یا هسته اصلی حضور این پرنده به شمار می‌آید. پهنه‌ای حدوداً ۳ هزار هکتاری را به عنوان پناهگاه حیات وحش این گونه و به منظور روند احیای آن در نظر گرفته‌ایم. ساختمانی بزرگ را در این محدوده به مرکز تحقیقات و احیای میش مرغ اختصاص داده‌ایم که در واقع آن را به مرکز پایش و کنترل جمعیت میش مرغ تبدیل کرده‌ایم. در این مرکز امکانات کامل برای پایش میش مرغ تهیه کردیم تا بتوانیم بحث تکثیر در اسارت را داشته‌باشیم. موارد لازم برای تحقیق و مطالعات کامل درخصوص توالی ژنتیکی این گونه تهیه کردیم. در حال حاضر می‌دانیم این مطالعات براحتی می‌توانیم بحث توالی ژنتیکی میش مرغ را دنبال کنیم. براساس همین مطالعات مشخص شد که میش مرغ ایرانی از نظر توالی ژنتیکی به جمعیت چینی و روسی نزدیک‌تر است.

روسی و چینی، داور نیز درباره بخش حفاظت و مرمت به جایزه معماری، گفت: این بخش درخصوص پروژه‌های تاریخی اجرامی می‌شود. هویت فرهنگی یکی از رویکردهای موجود است و این موضوع برای نخستین بار برای جایزه در نظر گرفته شد. در این جایزه، یافته‌های روستایی نیز مد نظر قرار دادیم. ساهل‌ت روستاهای قدیمی که حالی از سکنه شده‌اند، مورد توجه بخش خصوصی قرار گرفته‌اند. سعی داریم توجه عموم را به فضاهای ارزشمند بافت تاریخی جلب کنیم. شادی عزیز، داور بخش شهر و محله گفت: در کشور ما شهر و معماری از هم جدا شده که اشتباه است. از این روی سعی بر آن شد تا به شهر و شهرسازی اهمیت دهیم. تکنولوژی، طراحی، پروژه‌های مشارکتی، ایده و... در این بخش مورد توجه قرار می‌گیرد. شیرین صمدیان، یکی دیگر از داوران، شهرسازی مشارکتی را خیلی ارزشمند دانست و گفت: در نوع شهرسازی برای مردم و با مردم داریم اما شهرسازی ما بدون مردم است و نیازهای مردم در آن در نظر گرفته نشده است. بسیاری از مکان‌ها ساخته می‌شوند اما بعد از چند سال

عکس: ایرنا - یوزپلنگی به نام «ماجراد» که فروردین سال ۱۴۰۲ در جاده میامی - عباس‌آباد کشته شد

سازمان محیط‌زیست برای حفاظت از یوزپلنگ ایرانی در جاده میامی - عباس‌آباد فراخوان داد

کشیک شب

گزارش

یاسمن صادق شیرازی

خبرنگار

محیط‌زیستی را برای حفاظت از یوزپلنگ ایرانی جلب کنند تا هم مسافران سفر امنی تجربه کنند هم تصادف، یوزپلنگ دیگری را از توران نگذرد. زیستگاه توران زادآورترین زادگاه یوز ایرانی است. داوطلب‌ها قرار است شب‌ها تا صبح همراه با محیطبان‌ها در جاده کشیک دهند تا مبادا یوز دیگری تلف شود. جاده پس از سگ‌های گله، دومین علل از دست‌رفتن یوزپلنگ ایرانی است. تصادفات جاده میامی-عباس‌آباد در طول سال‌های اخیر نزدیک به ۱۳ قلاده یوز را به کام مرگ کشانده است. کارشناسان محیط‌زیست هشدار می‌دهند این جاده تهدیدی جدی برای بقای آخرین بازمانده‌های یوزپلنگ آسیایی به‌شمار می‌رود که می‌تواند انقراض یوزپلنگ‌ترین کره‌پس‌ان جهان را تسریع کند.

میش مرغ ایرانی از نظر توالی ژنتیکی به جمعیت چینی و روسی نزدیک است

عروس بوکان ازدواج فامیلی نکرد

گزارش

راضیه خونیانی

خبرنگار

میش مرغ ایرانی هم مثل یوزپلنگ آسیایی (ایرانی) در آستانه انقراض قرار دارد. طبق آخرین سرشماری، تنها ۲۵ الی ۲۶ بال میش مرغ در ایران آن هم در دشت‌های اطراف بوکان (دشت سوتاو و حمامیان، دشت اینگیجه و الیبلغ، دشت قالیان و دشت سه‌کاین) مشاهده شده است. این در حالی است که سال ۱۴۰۱ شمار این پرنده ۳۰ بال در شهرستان بوکان در جنوب آذربایجان غربی اعلام شد. در سال ۱۴۰۰ جمعیت میش مرغ ۱۸ بال بود. سال ۱۴۰۱ به ۲۴ بال رسید. رئیس اداره نظارت بر امور حیات وحش اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی گفت: «میش مرغ، «امسال که البته به هم به «ایران» می‌گوید: «امسال که البته به اتفاق استان کردستان سرشماری کردیم این تعداد به ۲۵ الی ۲۶ عدد رسیده است؛ اما این آمار دقیق نیست و ممکن است بیشتر باشد.» افزایش نسبی تعداد این پرنده سنگین چنه: آمار را امیدوارکننده دانست و به تشریح جزئیات و اقدامات مهمی که برای حفاظت از این گونه در حال انقراض انجام شده

توانسته‌ایم سد کاهش جمعیت را بشکنیم که علامت مثبتی به نظر می‌رسد.

تأثیر تغییرات اقلیمی بر میش مرغ

این مقام محیط زیست، درباره تأثیرات گرمایش زمین و تغییرات اقلیمی اخیر کشور، روی جمعیت این پرنده در معرض انقراض معتقد است: قطعاً تغییرات اقلیمی بی‌تأثیر نخواهد بود. هر نوع تغییری، زمانی که روی زیستگاه اثرگذار باشد قطعاً روی جمعیت جانداران آن منطقه هم تأثیر خواهد گذاشت و خودبه‌خود نوعی تهدید محسوب می‌شود. البته این تهدید به میزان مقاومت میش مرغ نسبت به شرایط و تغییرات بستگی دارد. خوشبختانه در حال حاضر شرایط استان ما در حد بحرانی نیست و تغییرات اقلیمی روی استان ما تأثیر ندهاده است که بگوییم تأثیر منفی شدیدی را درباره این پرنده شاهد خواهیم بود. البته این بحث به اقدامات ما نیز می‌بازد.

در درباره احتمال مشکل پسرپی یا تحلیل ژنتیکی میش مرغ برای زنده ماندن گفت: از نظر بحث‌های ژنتیکی وقتی جمعیتی کوچک و محدود می‌شود احتمال ازدواج فامیلی در میان آنها افزایش می‌یابد؛ این وضعیت به ضعف شدن پرنده و بروز نقص‌های ژنتیکی منتهی خواهد شد. درست مانند انسان که ازدواج فامیلی باعث ایجاد مشکلات ژنتیکی و ایجاد زن و نسلی معیوب در انسان‌ها می‌شود. ولی هنوز نشانه‌هایی از این روند در میش مرغ‌ها دیده نشده است و این در حد یک فرضیه و پیش‌بینی برای جلوگیری از بروز این روند است.

دیگر عاری از این پرنده هستند و زیستگاه این گونه فقط به بخش کوچکی در استان آذربایجان غربی محدود شده است. وی درباره اقدامات مهم سازمان حفاظت محیط زیست برای حفاظت از میش مرغ گفت: علاوه بر اقدامات مذکور، یکسری از اراضی مستثنیات داخل منطقه را خریداری کرده‌ایم تا خودمان در آن گشت انجام دهیم؛ زیرا از محصولات اصلی این منطقه گندم محسوب می‌شود و زمان برداشت گندم درست مصادف با زمان به عمل آمدن جوجه‌های میش مرغ در این فصل است. با این اقدام، میش مرغ در این فصل حیاتی از سال بدون پناهگاه و آشیانه نخواهد ماند و در امنیت کامل می‌تواند خود را استتار کند. این اراضی خریداری شده حدود ۲۲ الی ۲۴ هکتار است. از دیگر اقدامات مفید سازمان، خریداری محصولات کشاورزان پیش از برداشت است. با این کار تا زمانی که میش مرغ در لانه خود بماند و جوجه‌هایش را به عمل آورد، دست به برداشت محصولات نمی‌زنیم تا هیچ خطری این گونه در حال انقراض را تهدید نکند.

چند مرغ سنگین وزن داریم؟

یوسفی درباره آمار دقیق این پرنده طی چند سال اخیر در ایران می‌افزاید: در سال ۱۴۰۰ جمعیت میش مرغ ۱۸ بال بود. سال ۱۴۰۱ به ۲۴ بال رسید و امسال که البته به اتفاق استان کردستان سرشماری کردیم این تعداد به ۲۵ الی ۲۶ بال رسیده است؛ اما این آمار دقیق نیست و ممکن است بیشتر باشد زیرا کردستان هنوز آمار دقیقی ارائه نداده است. ما در نظر گرفتن این آمار باید گفت که روند رشد جمعیت میش مرغ خوب بوده و ما

تبدیل به متروکه می‌شوند، چون نیازهای مردم در آن دیده نشده است. کوروش رفیعی، داور نیز درباره خروجی جایزه معماری ایران گفت: وقتی جواز نباشد، کارهای خاص دیده نمی‌شوند. معماران را مشتاق می‌کنیم که از معماری‌های خاص بیرونی کنند.

مصطفی امیدبخش، داور هم با تأکید بر آنکه نیاز است تا جایگاه معماری را تثبیت کنیم، گفت: برای بالابردن آگاهی بین معماران سعی شده از مجلات تخصصی استفاده شود اما ارتباط ما با جامعه بی‌واسطه نبوده و نیاز است تا آگاهی مردم در خصوص معماری افزایش یابد. او گفت: در سینمای بین‌المللی، معماری بسیار دلیل است اما جامعه معماری ما با سینما چنین ارتباطی ندارد و نیاز است تا ارتباط بهتر و بیشتری برقرار شود.

هومن بالازاده، داور نیز گفت: معرفی پروژه‌ها از جمله اهداف جایزه معماری ایران است. ضمن آنکه برگزیدگان این جایزه در دوره‌های گذشته، توانسته‌اند جوایز بین‌المللی را نیز کسب کنند که نشان از موفقیت آن دارد.

از نظر بحث‌های ژنتیکی وقتی جمعیتی کوچک و محدود می‌شود احتمال ازدواج فامیلی در میان آنها افزایش می‌یابد؛ این وضعیت به ضعف شدن پرنده و بروز نقص‌های ژنتیکی منتهی خواهد شد. درست مانند انسان که ازدواج فامیلی باعث ایجاد مشکلات ژنتیکی و ایجاد زن و نسلی معیوب در انسان‌ها می‌شود. ولی هنوز نشانه‌هایی از این روند در میش مرغ‌ها دیده نشده است و این در حد یک فرضیه و پیش‌بینی برای جلوگیری از بروز این روند است.

میش مرغ ایجاد شد، روند کاهش جمعیت این پرنده رقم خورد. متأسفانه این روند کاهش از دهه ۶۰ به بعد آغاز شد تا اینکه از دهه ۸۰ مطمئن شدیم که کاهش جمعیت این پرنده سرعت زیادی گرفته است و دیگر لازم دانستیم که اقداماتی برای حفظ این گونه انجام دهیم.

قانونی برای حفاظت از میش مرغ

وی مهم‌ترین گام در زمینه حفظ این گونه در نظر گرفت و گفت: در کشور ما «عمل ملی حفاظت از میش مرغ» به عنوان یک قانون دانست و افزود: این برنامه به عنوان یک اساسنامه و قانون به استان‌های دارای میش مرغ ابلاغ شد و آنها ملزم شدند برای جلوگیری از کاهش جمعیت این گونه

اعطای جایزه سال معماری ایران به بهترین پروژه‌های معماری

شانزدهمین دوره جایزه معماری ایران اردیبهشت ماه سال آینده درحالی برگزار خواهد شد که بخش‌های مختلف اعم از معماری منظر، معماری شهر، حفاظت و مرمت و... در این دوره جایزه کتجانده شده است. احمد زاهدی دبیر جایزه معماری در نشست شانزدهمین سال جایزه معماری ایران که با حضور هیأت داور در خانه شعر و ادبیات برگزار شد، گفت: جایزه معماری ایران از سال ۱۳۸۷ کار خود را آغاز کرد. نخست در حوزه معماری داخلی بود اما مشکل آن بود که توجهات فقط به فضا معطوف شده بود. از این رو تبدیل به شانزدهمین سال جایزه بنا بر این معماری منظر، معماری شهر و محله، مرمت و حفظ و احیا و... از هم تفکیک شد.

شهاب میرزاییان یکی از ۱۱ داور جایزه گفت: جوایزی که در حوزه معماری برگزار می‌شود اعتبارشان را از برگزار کنندگان و داوران می‌گیرند. امسال پروژه‌هایی که معرفی می‌شوند در فضای پرش و پاسخ مورد بررسی قرار می‌گیرد و آموزش در سطح بزرگ‌تری انجام خواهد شد.

عکس: تسنیم